

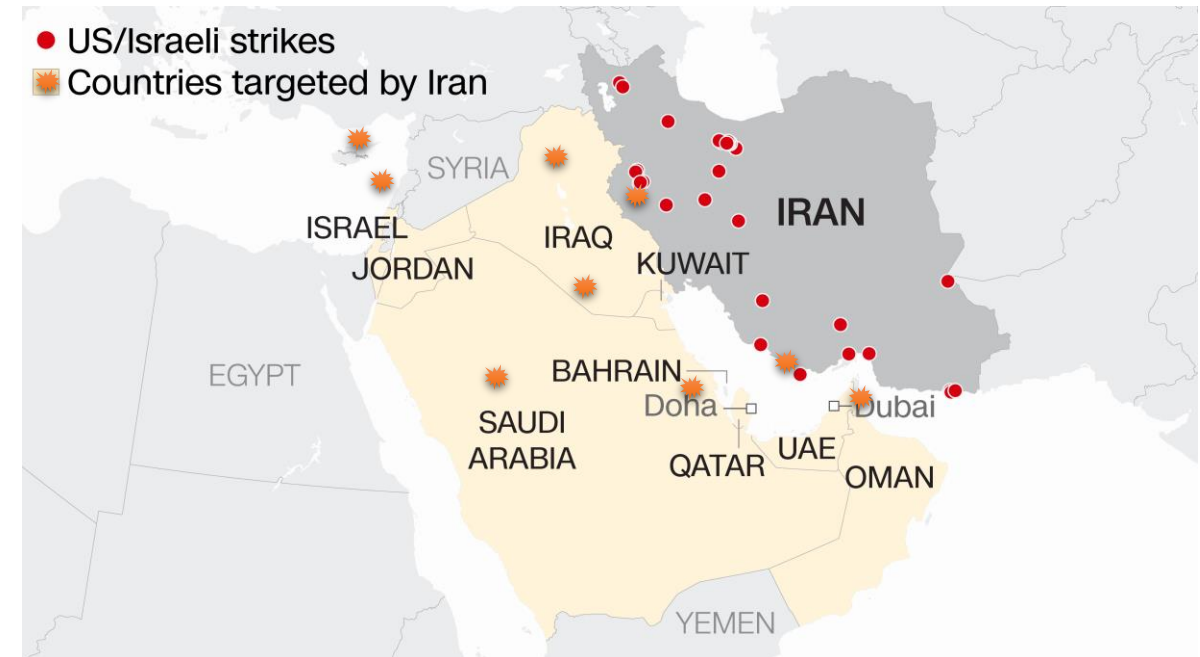
วิกฤตตะวันออกกลางระลอกใหม่...ผลกระทบ และแนวทางรับมือของผู้ประกอบการ

KEY TAKEAWAYS

- วันที่ 28 ก.พ. 2569 สหรัฐฯ และอิสราเอลเปิดปฏิบัติการโจมตีทางอากาศครั้งใหญ่ต่ออิหร่าน
- อิหร่านตอบโต้ทันทีและต่อเนื่อง โดยพุ่งเป้าฐานทัพสหรัฐฯ ในหลายประเทศตะวันออกกลาง และขู่ปิดช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันสำคัญของโลก
- ความตึงเครียดในตะวันออกกลางที่ปะทุรุนแรงขึ้นกดดันต่อราคาพลังงานทันทีและสร้างความเสี่ยงต่อเส้นทางเดินเรือและโลจิสติกส์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงต้นทุนของผู้ประกอบการให้เพิ่มขึ้น
- สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปตะวันออกกลางมีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบ เช่น รถยนต์และส่วนประกอบ และไม้แปรรูป
- ผู้ประกอบการควรเตรียมพร้อมรับมืออย่างรอบด้านทั้งการบริหารการจัดการจัดส่ง การผลิต และการเงิน รวมถึงเตรียมผู้ให้บริการขนส่งสำรองหรือกระจายเส้นทางขนส่ง กระจายตลาดและแหล่งวัตถุดิบ หากสถานการณ์ยืดเยื้อ

- วันที่ 28 ก.พ. 2569 สหรัฐฯ และอิสราเอลเปิดปฏิบัติการโจมตีทางอากาศครั้งใหญ่ต่ออิหร่าน มุ่งเป้าทำลายฐานนิวเคลียร์ คลังขีปนาวุธ และศูนย์บัญชาการทางทหารสำคัญในกรุงเตหะรานและพื้นที่ยุทธศาสตร์ทั่วประเทศ ส่งผลให้ Ayatollah Ali Khamenei ผู้นำสูงสุดของอิหร่านเสียชีวิต พร้อมเจ้าหน้าที่ระดับสูงจำนวนมาก
- อิหร่านตอบโต้ทันทีและต่อเนื่อง ด้วยการยิงขีปนาวุธและโดรนใส่ฐานทัพอากาศสหรัฐฯ ในหลายประเทศ เช่น บาห์เรน กาตาร์ คูเวต และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ รวมถึงเป้าหมายในอิสราเอล ทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตในหลายพื้นที่ พร้อมทั้งขู่อุปสรรคของแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันสำคัญของโลก
- อิสราเอลประกาศเตรียมพร้อมรบในหลายสมรภูมิกับอิหร่านและกลุ่มพันธมิตร เช่น กลุ่มฮูตี รวมถึงตอบโต้กลับด้วยการโจมตีทางอากาศซ้ำในหลายพื้นที่ของกรุงเตหะราน ขณะเดียวกันกลุ่มประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับ (GCC) จัดประชุมฉุกเฉินและออกแถลงการณ์ ย้ำว่าจะปกป้องตนเองจากการโจมตีของอิหร่านและพร้อมตอบโต้หากจำเป็น
- ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ให้สัมภาษณ์ว่าปฏิบัติการทางทหารต่ออิหร่านอาจยืดเยื้อถึง 4 สัปดาห์
- ความตึงเครียดบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ สร้างแรงกดดันต่อราคาพลังงานทันที เนื่องจากน้ำมันราว 20% ของความต้องการใช้น้ำมันทั่วโลก และ LNG ราว 20% ของการค้าโลกต้องขนส่งผ่านเส้นทางนี้
- ความเสี่ยงต่อเส้นทางเดินเรือผ่านทะเลแดงเพิ่มขึ้น จากกรที่กลุ่มฮูตีอาจยกระดับการโจมตีในช่องแคบ Bab-el-Mandeb/ทะเลแดง เพื่อตอบโต้ร่วมกับอิหร่าน ทำให้สายเรือ อาทิ Maersk และ Hapag-Lloyd ประกาศเปลี่ยนเส้นทางเรือบางส่วนกลับไปอ้อมแหลมกู๊ดโฮปอีกครั้ง ซึ่งอาจใช้เวลานานขึ้นราว 10-15 วัน

สมรภูมิเดือดในภูมิภาคตะวันออกกลาง

ตลาดน้ำมัน

- ปรับขึ้นทันทีราว 5 USD/Barrel เมื่อเปิดตลาดวันที่ 2 มี.ค. 69
- หากปิดช่องแคบฮอร์มุซ อย่างสมบูรณ์ ราคา น้ำมันมีโอกาสแตะ 100 USD/Barrel

ตลาดทองคำ

- ปรับขึ้นราว 90 USD/ออนซ์ ทันทีเมื่อเปิดตลาด
- เป็นไปตามตลาดคาดการณ์ว่าจะปรับขึ้นไปทดสอบที่ระดับ 5,300 – 5,450 USD/ออนซ์

ค่าเงินบาท

31.4680 ↑1.31% +0.4080 5D

Mar 2, 8:42:20 AM UTC · Disclaimer

1D 5D 1M 6M YTD 1Y 5Y MAX

- ระยะสั้น : อาจมีทิศทางอ่อนค่า เพราะ USD มีแนวโน้มแข็งค่าจากการเป็น Safe Haven
- แต่การอ่อนค่าอาจไม่สูงนัก เพราะถูก Compensate จากการที่เงินไหลเข้า Save Haven อื่น เช่น ทองคำ

เส้นทางเดินเรือและต้นทุนโลจิสติกส์

- ช่องแคบฮอร์มุซ: ตกอยู่ในภาวะวิกฤต ทำให้บริษัทเดินเรือและบริษัทน้ำมันบางส่วนระงับการเดินเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซชั่วคราว
- เส้นทางทะเลแดง: เกิดความกังวลว่ากลุ่มฮูตีอาจยกระดับการโจมตีในทะเลแดงเพื่อตอบโต้ร่วมกับอิหร่าน ทำให้สายเรือ อาทิ Maersk และ Hapag-Lloyd ประกาศเปลี่ยนเส้นทางเรือบางส่วนกลับไปอ้อมแหลมกู๊ดโฮปอีกครั้ง หลังจากที่ผ่านมาริมกลับมาเดินเรือผ่านคลองสุเอซและทะเลแดงตั้งแต่ในช่วงกลางเดือน ก.พ.
- ต้นทุนพุ่งสูง: ค่าระวางเรือในเส้นทางที่เกี่ยวข้องและ War Risk Surcharge มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น (เบื้องต้น War Risk Surcharge มีแนวโน้มปรับขึ้น 50%)

การส่งออกไทย

ตลาดตะวันออกกลางมีสัดส่วนราว 4% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทย ด้วยมูลค่าส่งออกราว 12.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปตะวันออกกลางปี 2568

สินค้า	มูลค่า (ล้านUSD)	สัดส่วนต่อการส่งออกไป ตะวันออกกลาง (%)
รถยนต์และส่วนประกอบ	4,114	33.0
อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องประดับ	1,119	9.0
เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	637	5.1
ข้าว	607	4.9
ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	595	4.8
ผลิตภัณฑ์ยาง	522	4.2
อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	497	4.0
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	465	3.7
เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	266	2.1
ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ	238	1.9
รวม 10 รายการ	9,061	72.6
อื่นๆ	3,415	27.4
รวมทั้งสิ้น	12,476	100

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์

แนวทางการรับมือของผู้ประกอบการไทย

บริหารการจัดส่ง

- ตรวจสอบสถานะการขนส่งสินค้า เพื่อรับทราบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการขนส่ง
- ติดต่อผู้นำเข้า เพื่อแจ้งผลกระทบด้านเวลาขนส่งที่นานขึ้น หากสายเรือต้องเปลี่ยนเส้นทาง อาทิ ขนส่งนานขึ้น 10-15 วัน หากสายเรือต้องไปอ้อมแหลมกู๊ดโฮป
- ตรวจสอบเงื่อนไขเอกสารว่าต้องมีค่าใช้จ่ายอะไรเพิ่มขึ้น หากส่งมอบสินค้าล่าช้า ที่สำคัญต้องซื้อ "War Risk Surcharge" ให้ครอบคลุมประเทศที่ขนส่ง โดยในเบื้องต้น Surcharge ดังกล่าวปรับขึ้นราว 50% (ผู้จองเรือเป็นผู้รับผิดชอบ)

บริหารจัดการการผลิต

- เผื่อระยะเวลาเพิ่มขึ้น (Buffer Time) ในผลิตและส่งออกสินค้าเพื่อรับมือการขนส่งที่นานขึ้น
- สำหรับผู้นำเข้าวัตถุดิบจากตะวันออกกลาง ต้องวางแผนสำรองในการหาวัตถุดิบให้ทันท่วงที หรืออาจต้องปรับเปลี่ยนเป็นซัพพลายเออร์ในประเทศ/ในภูมิภาค เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับห่วงโซ่การผลิต

บริหารการเงิน

- การปรับ Incoterm ควรเปลี่ยนเป็น FOB (Free on Bord) เพื่อให้ผู้นำเข้ารับผิดชอบการขนส่งสินค้า และจ่ายเงินแบบ T/T ก่อนส่งมอบสินค้า
- ใช้เครื่องมือ FX Forward เพื่อป้องกันความผันผวนของค่าเงิน

กรณีสถานการณ์ยืดเยื้อ ผู้ประกอบการควรเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เตรียมผู้ให้บริการขนส่งสำรอง หรือกระจายเส้นทางขนส่ง เพื่อลดความเสี่ยงจากค่าระวางเรือที่อาจปรับสูงขึ้น ควบคู่กับการกระจายตลาดและแหล่งวัตถุดิบ (Diversification) ลดการพึ่งพาสถานที่หรือแหล่งวัตถุดิบเพียงแหล่งเดียว พร้อมใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (FTA) ที่ไทยมีอยู่ เพื่อขยายโอกาสทางการค้า